

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3275/2019. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.644/2018/18. számú részítelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Mester Csaba Ügyvédi Iroda) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.644/2018/18. számú részítelete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.P.XXII.30.357/2016/207. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó és a polgári per alperese (a továbbiakban: édesanya) 2012 szeptemberében kötöttek házasságot. Egy gyermekük született 2013 februárjában a terhesség 33. hetében. A gyermek az egyhónapos kórházi ellátást követően is rendszeres orvosi ellenőrzésre szorult, urológiai műtéteken esett át, fejlesztésekben részesült. A gyermek gondozását főként az édesanya végezte. A felek életközössége 2015 nyarán egy rövid időre megszakadt, majd 2016 tavaszára kapcsolatuk teljesen elmergesedett. 2016 májusában az indítványozó a kislányt az édesanya beleegegyezése nélkül ismeretlen helyre vitte, és kilenc hétig nem engedte kapcsolatba lépni vele. A bíróság 2016 júliusában ideiglenes intézkedéssel a gyermek tartózkodási helyét a per jogerős befejezéséig az édesanyánál jelölte ki, és szabályozta a gyermek és az indítványozó közötti folyamatos – elvitellel járó – kapcsolattartást. 2017. június 30. napján az indítványozó az ideiglenes intézkedésben foglaltak szerint elvitte hétvégére a gyermeket, őt azonban ismételtelen nem vitte vissza az édesanyához. A bíróság 2017. július 12-én kelt végzésében felhívta az indítványozót, hogy legkésőbb 8 órán belül jelentse be, hol tartózkodik a gyermekkel, egyben kötelezte, hogy a gyermeket másnap reggel 9 óráig vigye vissza az édesanyához az ideiglenes intézkedésben foglaltak szerint. A bíróság 2017. július 13. napján újabb ideiglenes intézkedéssel korlátozta az apa kapcsolattartási jogát, felügyelt kapcsolattartást előírva. A bíróság kötelezte továbbá az indítványozót, hogy 2017. július 14. napján a gyermeket azonnali hatállyal adja át a rendőrségnek. Miután az indítványozó ennek sem tett eleget, a gyermek tartózkodási helyével kapcsolatban nem nyújtott információt, a rendőrség a gyermek országos körözését rendelte el. A bíróság 2017. szeptember 7. napján kelt ideiglenes intézkedésével a szülői felügyelet gyakorlására az édesanyát jogosította fel, és kötelezte az indítványozót, hogy a végzés kézhezvételét követő napon a gyermeket 18 óráig adja vissza az édesanyának. Az indítványozó a bíróság ezen felhívását sem teljesítette. A rendőrség végül 2017. november 19. napján találta meg a gyermeket az indítványozó élettársa szüleinek a lakásán. Az édesapával szemben Budapesti Rendőr-főkapitányság kiskorú elhelyezésének megváltoztatása vétsége és kiskorú veszélyeztetésének büntette megalapozott gyanúja miatt eljárást indított. Ezzel párhuzamosan az indítványozó feljelentése nyomán a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság szexuális erőszak büntett gyanúja miatt folytatott nyomozást a gyermek vonatkozásában. Az indítványozó és az édesanya a per folyamán számos egyéb eljárást indítottak egymás ellen több hatóság előtt is.
- [3] A Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletével a felek házasságát felbontotta, és a szülői felügyelet gyakorlására az édesanyát jogosította fel, az indítványozót pedig heti egy alkalommal felügyelt kapcsolattartásra, valamint heti két alkalommal telefonos kapcsolattartásra jogosította fel és kötelezte. A bíróság a mérlegelése során a tanúvallomások mellett figyelembe vette az indítványozóról, az édesanyáról, valamint a gyermekről készült igazságügyi pszichológusi, valamint az igazságügyi pszichiáteri véleményt, továbbá a gyermek bölcsődéje, óvodája, a gyermekorvos, valamint a védőnői szolgálat által adott véleményeket is. A bíróság a döntése meghozatalánál figyelembe vette azt is, hogy az indítványozó a gyermeket két alkalommal is hosszabb időre

ismeretlen helyre vitte, amelynek veszélye az elsőfokú bíróság meglátása szerint továbbra is fennáll. A bíróság az apát havi 100 000 forint tartásdíj megfizetésére kötelezte, az utolsó közös lakás kizárólagos használatára az indítványozót jogosította fel. Az édesanyának a házastársi közös vagyon megosztása körében előterjesztett tulajdonjogi igényre és a lakáshasználati jog ellenértékére vonatkozó igényre előterjesztett viszontkereseti kérelme vonatkozásában a bíróság a pert megszüntette.

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az indítványozó és az édesanya is fellebbezést nyújtott be. A Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.644/2018/18. számú részítélete az elsőfokú bíróság döntését részítéletnek tekintette, és a lakáshasználati jog ellenértékére, valamint az ingatlan tulajdonjogára vonatkozó pert megszüntető rendelkezést hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot e körben a per újabb tárgyalására, valamint újabb határozat hozatalára utasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság döntését – a szülői felügyelet gyakorlására, valamint a kapcsolattartásra vonatkozóan – egy, az ügy érdemét nem érintő apró pontosítással helybenhagyta.
- [5] 1.2. Ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát az indítványozó, amelyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, B) cikk (1) bekezdésének, C) cikk (1) bekezdésének, a VI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XV. cikk (1)–(3) és (5) bekezdéseinek sérelmét állította. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének, illetve azzal összefüggésben a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét több okból is megvalósulni látta. Álláspontja szerint a tisztességes bírósági eljárás követelményét sérti, hogy a bíróság az indítványozónak a folyamatos kapcsolattartásra vonatkozó kérelme tekintetében nem soron kívül, hanem csak 44 nap elteltével, a gyermek kiemelését követően, az indítványozó magatartását szankcionálva döntött. A tisztességes bírósághoz való jog sérült továbbá álláspontja szerint amiatt is, hogy az elsőfokú bíróság az ideiglenes intézkedésről szóló döntés végrehajtása érdekében több alkalommal is megkereste a rendőrséget annak ellenére, hogy erre – a fokozatoság elvét is szem előtt tartva – csak a gyámhatóság rendelkezett volna hatáskörrel. Ezt követően a rendőrség az indítványozót jogellenesen meg is gyanúsította. Az pedig, hogy egy polgári jogi ügyben, a kapcsolattartás szabályozásával kapcsolatos döntés végrehajtására a bíróság a rendőrséget utasította, az indítványozó meglátása szerint egyúttal az Alaptörvény C) cikkét is sérti. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság kiemelésre vonatkozó végzése, amelyben a bíróság az indítványozót nyolc órán belüli nyilatkozattételre, illetve 55 percen belüli teljesítésre hívta fel – az eljárás idején hatályban lévő – polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénnyel is ellentétes. Az indítványozó álláspontja szerint az is ellentétes a tisztességes eljárás követelményével, hogy az elsőfokú bíróság ezen eljárását a másodfokú bíróság helybenhagyta.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a bírói döntések sértik a VI. cikk (1) bekezdését, valamint a XV. cikk (1)–(3) és (5) bekezdését is az alábbiak okán. Míg az elsőfokú bíróság az indítványozó kérelméről csak 44 nap elteltével döntött, az anya kérelméről azonnal meghozta döntését. Álláspontja szerint továbbá a bíróságok az anyának többletjogokat biztosítottak, az indítványozót pedig amiatt, hogy jogszabály adta jogaival élt, mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság „megbüntette”. Az indítványozó szerint a bíróságok az eljárás során önkényesen, minden objektív és észszerű indok nélkül különbséget tettek az apa, valamint az anya között. Az eljárás során meglátása szerint továbbá nem a gyermek érdekeit tartották szem előtt.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 2.1. A Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.644/2018/18. számú részítélete tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék részíteletét 2019. január 10. napján vette át, míg indítványát 2019. március 8. napján, elektronikus úton nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz. Előbbieket alapján megállapítható, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [10] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [11] 2.2.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtásának egyik törvényi feltétele, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Tekintettel arra, hogy az Alaptör-

vény C) cikk (1) bekezdése nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazza, így annak állított sérelme nem veheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét sem {legutóbb: 3162/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére mint Alaptörvényben biztosított jogra az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetőleg a visszaható hatály tilalma miatt. Az indítványozó által a B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben megjelölt jogállamiság elvét az Alkotmánybíróság nem tekinti az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának {legutóbb hasonlóan: 3162/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ennek megfelelően az indítvány ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.

- [12] 2.2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra vonatkozóan, hogy a támadott bírói döntés miért sérti az Alaptörvény XV. cikk (2)–(3) és (5) bekezdését, ennek megfelelően az indítvány ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja szerinti követelményt.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint sérti a XXVIII. cikk (1) bekezdését, hogy az eljáró bíróság annak ellenére kereste meg az ügyében a rendőrséget, hogy a vonatkozó jogszabályok kétséget kizáróan a gyámhatóság (és nem pedig a rendőrség) hatáskörét rögzítik hasonló esetekben. Sérelmezi továbbá, hogy a bírósági kiemelésre vonatkozó végzése a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény teljesítési határidőkre vonatkozó alapvető szabályaival is ellentétes. Az Alkotmánybíróság a fenti panaszelemek kapcsán rámutat arra, hogy az indítványozó az Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátott iratok tanúsága szerint nem kérte az eljáró bíróságtól az elsőfokú döntés ezen okokból történő felülvizsgálatát. Az Abtv. 52. § (6) bekezdése értelmében az indítvány mellékleteként meg kell küldeni az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják {legutóbb hasonlóan: 3144/2019. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az indítvány ezért ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelményét.
- [14] 2.2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [15] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét részben arra tekintettel állítja, hogy az elsőfokú bíróság kérelméről nem soron kívül, hanem csupán 44 nap elteltével döntött, a meghozott döntés célja pedig az indítványozó szankcionálása volt. A bíróság a panasz szerint az indítványozó terhére értékelte továbbá, hogy a bíróság döntése hiányában is élt a kapcsolattartás törvényen alapuló jogával, amit később a bíróság kifejezetten az indítványozó terhére értékelt. Az indítványozó a XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állítja, mert a bíróság valamennyi döntésével (ideértve a döntések meghozatalának idejét és módját is) a felperest „büntette”, és az alperes számára kedvezően határozott. Azáltal pedig, hogy a bíróság lényegében megfosztotta az indítványozót a kapcsolattartáshoz való jogától, a bírói döntés az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is megvalósította.
- [16] Az Alkotmánybíróság rámutat: az indítványozó a fentiekkel összefüggésben kizárólag olyan jogszabály-értelmezési, jogszabály-alkalmazási, valamint bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok értékelése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {ennek az elvnek a korai rögzítéséhez lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-,

illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.

- [17] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal [már] nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alkotmánybíróság külön is kiemeli, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában lényegében a támadott bírói döntés számára hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, ekként nem alkotmányossági, hanem törvényességi érveket fogalmaz meg, melyek vizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik. Mindebből következően az indítvány nem tartalmaz olyan állítást, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ekként az nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikét sem.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. október 15.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/473/2019.

